

TikTok Baible_art

Docent levensbeschouwing Pim de Haas was nieuwsgierig of AI hem kon helpen bijbelverhalen te verbeelden. De respons onder zijn leerlingen was enthousiast. Met een aantal voorbeelden vertelt hij hoe hij te werk gaat.

Pim de Haas ▪ docent godsdienst en schoolopleider bij Hervormd Lyceum West in Amsterdam

Het begon met een raar idee. Wat zou er gebeuren wanneer ik een bijbeltekst door kunstmatige intelligentie liet verbeelden? Het hemelse Jeruzalem dat het resultaat was van mijn eerste poging was aantrekkelijker dan ik me had voorgesteld. Stap 2 was een dochter op TikTok. Zij vond mijn probeersel leuk en meende dat de wereld dit mocht zien. Wat daartoe nodig was, weten de mensen die actief zijn op dit sociale medium. Ik kreeg het techniekje snel in de vingers en besloot te werken met een vast stramen: Gemini (later NanoBanana) maakte de plaatjes met als instructie: "Maak een afbeelding van bijbeltekst X in Pixar-stijl". Ik begon met het Markus-evangelie van begin tot eind en vervolgde met de andere evangeliën (voorkwam overlap) en de Handelingen der Apostelen. Technisch was er slechts het probleem dat er vaak tekst in de afbeelding werd opgenomen. Dat voorkwam ik met de extra instructie: "Neem geen tekst op". Het resultaat valt te bewonderen via TikTok Baible_art.

Om wat likes te scoren liet ik mijn klassen mijn art zien. Een oudere docent met een TikTok-account was al bijzonder, de plaatjes werden zelfs leuk gevonden. Mijn grotendeels islamitische (!) leerlingen werden fan (en wilden zelf teruggevolgd worden).

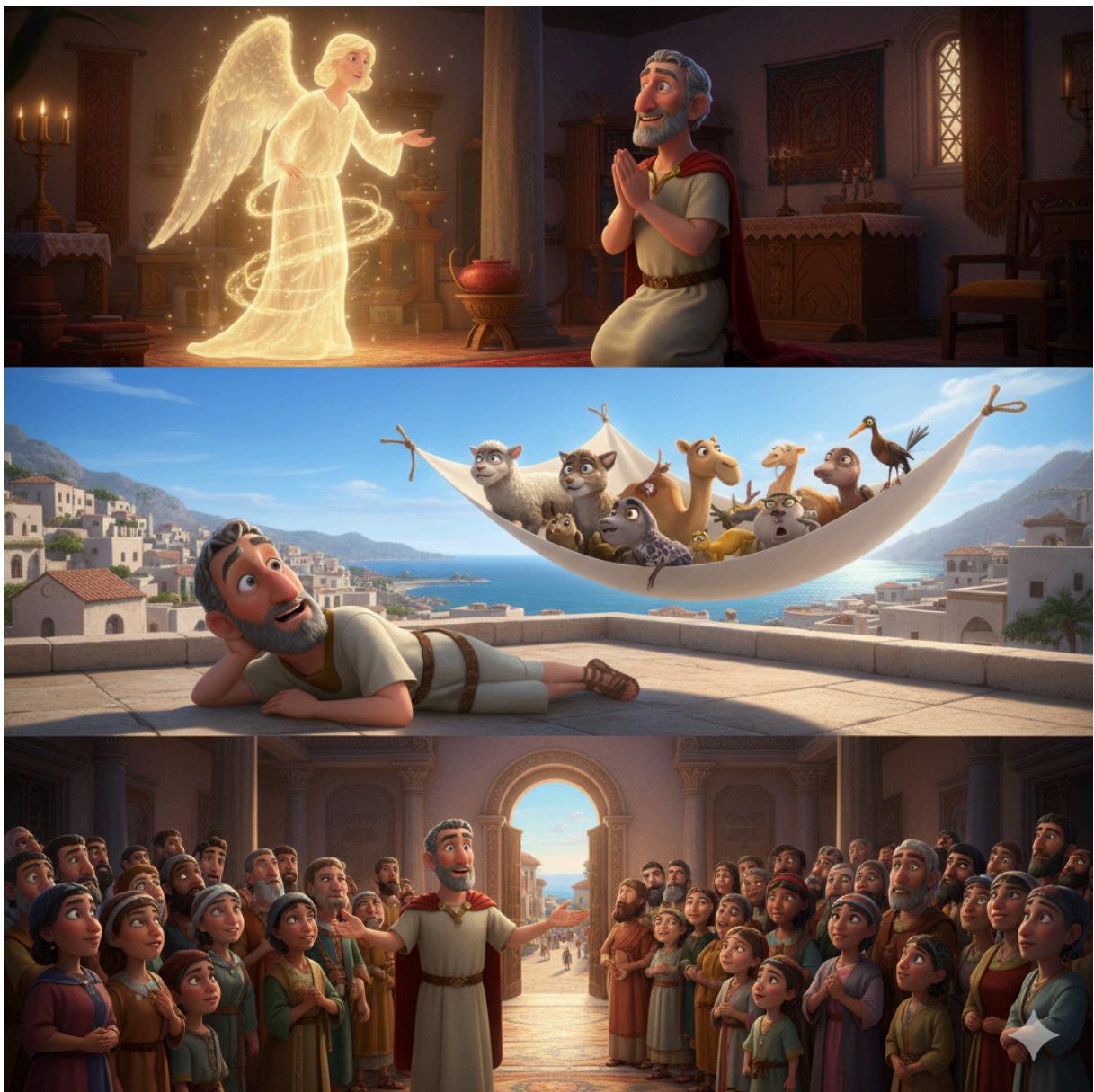
Output van AI

De verhouding tussen (bijbel)tekst en beeld is mijn favoriete studiethema. Ik begon dit project voor de lol, maar wel met een wijsgerige vraag in het achterhoofd. Wat gebeurt er wanneer de subjectieve intentie van een tekstverbeelder geen rol meer speelt? AI wordt natuurlijk gevoed door bestaande beelden en beeldbeschrijvingen, maar welke elementen in een stukje tekst wegen zo in het systeem, dat ze omgezet worden in beeld? Natuurlijk was ik al doende ook nieuwsgierig hoe tekstelementen verbeeld worden (maar dat is niet fundamenteel anders dan bij een bijbelstrip of bij de serie *The Chosen*).

Een enkel voorbeeld van fascinerende vormgeving. Ik laat de conclusies daarbij aan de lezer.

Figuur 1: Johannes 15:1 - 'Ik ben de ware wijnstok'

Figuur 2: Handelingen der Apostelen 10 - Het verhaal van Petrus en Cornelius samengevoegd

Figuur 3: Marcus 1:6 - De kleding en het dieet van Johannes de Doper

Figuur 4: Marcus 1:17 - 'Ik zal jullie vissers van mensen maken'

De letterlijkheid van de verbeelding hierboven is vaak treffend (vgl. de illustratiewijze van het Utrecht Psalter uit de middeleeuwen).

Soms gaat het mis. Markus 6:27b 'De soldaat ging naar de gevangenis en onthoofdde Johannes'. Er is wel een zekere logica; A.I. vermijdt horrorscènes.

Figuur 5: Markus 6:27b - 'De soldaat ging naar de gevangenis en onthoofdde Johannes'.

Beeld naast tekst

Wie Baible_art met de tekst ernaast bestudeert, zal veel interessants ontdekken. Op deze plek noem ik vanwege beperkte ruimte slechts wat steekwoorden:

- Het standaarduiterlijk en de kleding van Jezus
- Weersomstandigheden en belichting (donker en licht als kwaad en goed, maar ook het prachtige avondlicht in Markus 1:20)
- Doorschemerende visuele bronnen (Breughels Toren van Babel en Handelingen der Apostelen 1:9, Raphaëls Transfiguratie)
- De Pixar-strategieën om slechte personen te verbeelden
- Hedendaagse elementen in 1^e -eeuwse gebeurtenissen (anachronismen als in de laat-middeleeuwse kunst)

Gebruik in de klas

Er zijn aardige didactische mogelijkheden. Het bekijken van de plaatjes naast de tekst kweekt sensitiviteit voor de verhouding tussen beeld en tekst. Leerlingen kunnen ook makkelijk zelf met een computer aan de gang en prompts formuleren. De instructie is simpel en er zijn zoveel meer stijlen dan Pixar – de resultaten bij verschillende stijlopgaven vergelijken is zeker leerzaam. En waarom zou je je in 2026 beperken tot stilstaand beeld?

Ik heb in het verleden de *Bijbel in Lego* gebruikt voor lessen en colleges. De plaatjes hebben toen de fantasie niet gedood; ze hebben eerder enthousiasme gewekt. Dat kan met nieuwe middelen opnieuw.